

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2*

DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

ไอริน วัฒนพานิช¹ และ อนุสรุ สุวรรณวงศ์²

Irin Wattanapanich¹ and Anutsara Suwanwong²

¹⁻²มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

¹⁻²Saint John's University, Thailand

Corresponding Author's Email: i_ice51@hotmail.com

วันที่รับบทความ : 8 เมษายน 2568; วันที่แก้ไขบทความ 17 เมษายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 18 เมษายน 2568

Received 8 April 2025; Revised 17 April 2025; Accepted 18 April 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 360 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

Citation:

* ไอริน วัฒนพานิช และ อนุสรุ สุวรรณวงศ์. (2568). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(2), 842-873.

Irin Wattanapanich and Anutsara Suwanwong. (2025). Digital Leadership Of School Administrators Under The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(2), 842-873.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ค่าความเที่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วยแนวทางด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล แนวทางด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล แนวทางด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to 1)study the digital leadership of school administrators, 2)compare the digital leadership of school administrators classified by gender, age, educational qualifications, and school size, and 3) study the guidelines for developing digital leadership of school administrators under the Office of the Secondary Education Service Area, Bangkok Area 2. The sample consisted of 360 teachers in schools under the Office of the Secondary Education Service Area, Bangkok Area 2 , academic year 2024 . The research instruments were questionnaires and semi-structured interviews. Data were collected from 5 key informants. The statistics used for quantitative data analysis included frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way variance, and content analysis for qualitative data.

The results revealed; 1) the overall level and the each aspects of digital leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 , i.e., promoting personnel development, digital intelligence, creating digital culture, and digital visions were found at the high level; 2) According to the hypothesis testing, it was found that school administrators with differences of sex, age, educational background, and school size did not different opinions toward digital leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 ; and 3) the development guidelines for digital leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 consisted of guidelines on having digital visions, creating digital culture, being digital intelligence, and promoting personnel development.

Keywords: Leadership, Digital leadership, School administrators

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านวิทยาการของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โลกไร้พรมแดน ทุกประเทศต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับโลกแห่งความรู้ที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการการเรียนรู้ ซึ่งบุคคลที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาการศึกษา ก็คือผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งนโยบายรัฐบาลไทยประกาศให้พัฒนาประเทศทุกด้านให้มีคุณภาพในระดับ 4.0 โดยเฉพาะในด้านการศึกษาซึ่งเป็นจุดสำคัญที่จะนำประชากรให้มีคุณภาพอันเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ยุคดิจิทัลและประเทศไทย 4.0 จะช่วยอำนวยความสะดวก และเพิ่มศักยภาพของมนุษย์ในการใช้ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาสิ่งใหม่ ๆ (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2561)

กระทรวงศึกษาธิการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ (พ.ศ. 2566 - 2580) ฉบับปรับปรุง มุ่งเน้นการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ประเทศไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูงเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ผสมกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อ

มุ่งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและประชาชน โดยมุ่งเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อร่วมกันพลิกโฉมการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล ขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการด้วยนวัตกรรม และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกหลักในการส่งเสริมการดำเนินงาน และส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567) การส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาไทยในยุค 4.0 ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภท โดยสถานศึกษาเข้าถึงทรัพยากรพื้นฐานในระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มที่รองรับการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนแบบดิจิทัลที่ทันสมัย และมีระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2563) การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสารที่มีการนำมาใช้ในการจัดการศึกษาช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างพัฒนาระบบ พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งถือได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (บรรจง ลาวะลี, 2560) ดังผลการวิจัยของสุภาวิช เชาวน์เกษม (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน พบว่าภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมาก

จากนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การนำเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลครูผู้สอน ข้อมูลสถานศึกษา และข้อมูลงบประมาณที่จำเป็นมาวิเคราะห์เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2664) โดยสถานศึกษามีความจำเป็นต้องเข้าใจบริบทขององค์กรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เข้ามามีผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างมาก ดังนั้นผู้บริหารองค์กรใน

ยุคดิจิทัลจะต้องสามารถนำองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมดิจิทัลมาเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนผลลัพธ์ของสถานศึกษา ทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) ทั้งนี้การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน ทำให้พฤติกรรมของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเปลี่ยนแปลงไป การเรียนรู้ในยุคนี้จึงไม่ใช่การเรียนรู้เพื่อท่องจำแต่เป็นการเรียนรู้เพื่อรู้และรู้เพื่อนำไปใช้ต่อยอด รวมทั้งการส่งเสริมให้มีทักษะความสามารถที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อที่จะมีความสนใจในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ สามารถนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์กรสู่องค์กรดิจิทัลเพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยและสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน (ปุณณิษฐา มาเชค, 2565) การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในยุคดิจิทัล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของนักเรียนผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษา ประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะจำเป็นสำหรับผู้บริหารในยุคดิจิทัล เช่น การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมและพัฒนาความรู้ ประสพการณ์เหล่านี้เป็นสมรรถนะในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการดังที่ปรากฏในร่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) มุ่งเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อร่วมกันพลิกโฉมการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567) โดยมีนโยบายระยะเร่งด่วนในการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนา ส่งเสริม และขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ผู้เรียนทุกที่ทุกเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีนโยบายปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อต่อยอดให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ รวมทั้งจะดำเนินการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษารายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2566

พบว่า มีสิ่งที่ควรพัฒนามาก็คือกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อีกทั้งควรมีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ควรมีการจัดระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารและการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นต้นแบบเทคโนโลยีดิจิทัลโดยมีนวัตกรรมด้านการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาและประเมินผลเพื่อพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่วางไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2567)

จากสภาพการจัดการศึกษาและความสำคัญดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งต้องการผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลประกอบสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลเพื่อบริหารสถานศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยเน้นการศึกษาเชิงลึกในด้านแนวคิด ทฤษฎี และบริบทที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของ

ผู้บริหารให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องเป็นลำดับ ดังนี้

ประการแรก ผู้วิจัยได้พิจารณานโยบายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาวะผู้นำ โดยเฉพาะนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการที่ทันสมัยและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี ตลอดจนการปฏิรูปการศึกษาในยุค 4.0 และ 5.0 ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ประการที่สอง เป็นการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ โดยได้ศึกษาเรื่องความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำ ตลอดจนทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมทั้งแนวคิดคลาสสิกและแนวคิดร่วมสมัย อันเป็นพื้นฐานในการเข้าใจพฤติกรรมและบทบาทของผู้นำในองค์กร

จากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาลงลึกไปยังแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งประกอบด้วย ความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัล ความสำคัญของภาวะผู้นำในยุคเทคโนโลยี แนวคิดเชิงทฤษฎีที่รองรับภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล รวมทั้งองค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำดิจิทัลที่สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถปรับตัวได้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษาเกี่ยวกับบริบทของสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งมีลักษณะเฉพาะทางด้านพื้นที่ ประชากรครู นักเรียน ทรัพยากร และปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อรูปแบบการบริหารและการเป็นผู้นำของผู้บริหารในแต่ละโรงเรียน

สุดท้าย ผู้วิจัยได้รวบรวมและวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นฐานข้อมูลสนับสนุนแนวคิด ทฤษฎี และกรอบการวิจัย ตลอดจนการเปรียบเทียบผลการวิจัยที่ผ่านมาซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อมกับหัวข้อที่ศึกษานี้ องค์ความรู้ทั้งหมดที่ได้ศึกษาในครั้งนี้ มีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจอย่างรอบด้านเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ที่กำหนด ซึ่งจะนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารให้สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จในยุคดิจิทัลได้อย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ดำเนินการวิจัยเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจำแนกการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ โดยกำหนดวิธีการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการรับรู้ของครู และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู รายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากโรงเรียนทั้งหมด 52 โรง ครูจำนวน 5,615 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2567)

1.2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2567 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการแทนสูตรการคำนวณของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนรวมทั้งสิ้น 360 คนโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา (Proportional Stratified Random Sampling) เพราะกลุ่มตัวอย่างภายในชั้นคล้ายคลึงกันแต่มีความแตกต่างระหว่างชั้น รายละเอียดดังตารางที่ 4 แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน (Sampling Without Replacement) จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะข้อคำถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นข้อมูลสอบถามพฤติกรรมและการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 3) ความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล และ 4) การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับ ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกำหนดเป็นกรอบแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.2 สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษาโดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

3.2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 3) ความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล และ 4) การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามตามแนวคิดของ Rovinelli and Hambleton (1976) โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นดังนี้

+1 หมายถึง เหมาะสมสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง/ไม่ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ

เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50 ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนแบบประเมินข้อที่มีคุณภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ผู้วิจัยจะปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ของ สุรพงษ์ คงสัตย์ และ อธิชาติ ธรรมวงศ์ (2551) และในการวิจัยครั้งนี้มีค่า IOC ทุกข้อเท่ากับ 1.00

3.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้มีความสมบูรณ์และมีความเหมาะสม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับข้าราชการครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach โดยใช้เกณฑ์กำหนดตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ของบุญชม ศรีสะอาด (2560) และในการวิจัยครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.973

3.5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ยื่นหนังสือจากวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้งด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

4.3 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยส่งแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน ด้วยการส่งคิวอาร์โค้ด (QR Code) ทางไปรษณีย์ แล้วให้ตอบแบบสอบถามกลับมาในรูปแบบของกูเกิลฟอร์ม (Google Form) และรอการตอบแบบสอบถามกลับคืนภายใน 15 วัน หลังจากที่ได้แจกแบบสอบถาม

4.4 ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากพบว่าแบบสอบถามไม่สมบูรณ์หรือไม่ได้รับคืน ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามให้อีกครั้งและติดตามการส่งคืน

4.5 ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ส่งคืนกลับมา ก่อนนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert scale) ซึ่งเป็นข้อมูลในระดับอันตรภาค (Interval Scale) โดยได้กำหนดค่าคะแนนเป็นคะแนน 1, 2, 3, 4 และ 5 = 0.80

5.3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.3.1 เปรียบเทียบ เพศ และวุฒิการศึกษา วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าที (t-test : Independent Samples)

5.3.2 เปรียบเทียบ อายุ และขนาดโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA/F-test) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำไปทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Least Significant Difference Test (LSD)

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 รายละเอียดดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติ เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาโดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาบริหารการศึกษา
 - 2) ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ หรือศึกษานิเทศก์
 - 3) มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาหรือบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี
- โดยมีรายนามผู้เชี่ยวชาญในการหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 5 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ครอบคลุมประเด็นคำถามที่สอดคล้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วย 2 ส่วน รายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นคำถามปลายเปิด ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ประกอบด้วย 5 ข้อคำถาม

2.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ประกอบด้วย 3 ข้อคำถาม

2.3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล ประกอบด้วย 5 ข้อคำถาม

2.4 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 3 ข้อคำถาม

3. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interview) มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ดำเนินการสร้างข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยนำผลการวิจัยระยะที่ 1 ในข้อคำถามที่มีระดับคะแนนต่ำสุดในแต่ละด้านเพื่อสร้างข้อคำถาม

3.2 นำข้อคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องของภาษาและความถูกต้อง

3.3 นำร่างแบบสัมภาษณ์ทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน จากนั้นดำเนินการปรับปรุงแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.4 ปรับปรุงข้อคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

4.1 ติดต่อหน่วยงานของมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นเพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย จำนวน 5 คน ในการดำเนินการสัมภาษณ์ตามข้อคำถามที่ได้สร้างขึ้น

4.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมด้วยเอกสารประกอบการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จัดส่งให้แก่ผู้ให้ข้อมูลสำหรับการทดลองใช้เครื่องมือ จำนวน 3 คน และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย จำนวน 5 คน พร้อมทั้งนัดหมายในการสัมภาษณ์

4.3 ดำเนินการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ที่จะเข้ารับการสัมภาษณ์

4.4 ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่กำหนด โดยกำหนดช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์

4.5 ดำเนินการถอดเทปบันทึกเสียงและวิเคราะห์เนื้อหาในประเด็นต่าง ๆ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

4.6 สรุปผลการวิจัยระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาเป็นวิจัยฉบับสมบูรณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากแบบสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ

5.2 นำข้อความจากการสัมภาษณ์และจดบันทึกมาจำแนกประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

5.3 วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.4 สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

(N = 360)

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.19	0.78	มาก
ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล	4.14	0.76	มาก
ด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล	4.09	0.71	มาก
ด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร	4.08	0.72	มาก
รวม	4.13	0.74	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.78) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.76) ด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.71) และด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

2. การทดสอบสมมติฐานจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ t-test และ one-way ANOVA (F-Test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปร โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีรายละเอียดดังตารางที่ 2 - 4

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ

(N = 360)

ภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	ชาย	107	4.16	0.72	0.51	0.60
	หญิง	253	4.20	0.65		
ด้านการสร้างวัฒนธรรม ดิจิทัล	ชาย	107	4.05	0.77	1.46	0.14
	หญิง	253	4.18	0.58		

ด้านความฉลาดรู้ทางดานดิจิทัล	ชาย	107	3.98	0.71	2.17*	0.03
	หญิง	253	4.13	0.56		
ด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร	ชาย	107	3.98	0.73	1.83	0.06
	หญิง	253	4.12	0.58		
รวม	ชาย	107	4.04	0.73	1.73	0.08
	หญิง	253	4.16	0.59		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามอายุ

(N = 360)

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	.775	2	0.388	0.853	0.42
	ภายในกลุ่ม	162.258	357	0.455		
	รวม	163.033	359			
ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	3.028	2	1.514	3.715*	0.02
	ภายในกลุ่ม	145.472	357	0.407		
	รวม	148.500	359			
ด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	1.579	2	0.789	2.110	0.12
	ภายในกลุ่ม	133.539	357	0.374		
	รวม	135.118	359			
ด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	1.372	2	0.686	1.719	0.18
	ภายในกลุ่ม	142.442	357	0.399		

	รวม	143.814	359			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.544	2	0.772	2.342	0.98
	ภายในกลุ่ม	117.642	357	0.330		
	รวม	119.186	359			

จากตารางที่ 3 พบว่า ข้าราชการครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

(N = 360)

ภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	วุฒิการศึกษา	n	$\bar{x}$	S.D.	t	p-value
ด้านการมีวิสัยทัศน์ ดิจิทัล	ปริญญาตรี	303	4.16	0.68	1.41	0.15
	สูงกว่าปริญญาตรี	57	4.30	0.61		
ด้านการสร้าง วัฒนธรรมดิจิทัล	ปริญญาตรี	303	4.13	0.65	0.66	0.50
	สูงกว่าปริญญาตรี	57	4.19	0.59		
ด้านความฉลาดรู้ ทางด้านดิจิทัล	ปริญญาตรี	303	4.08	0.61	0.54	0.58
	สูงกว่าปริญญาตรี	57	4.13	0.65		
ด้านการส่งเสริมการ พัฒนาบุคลากร	ปริญญาตรี	303	4.06	0.64	1.52	0.12
	สูงกว่าปริญญาตรี	57	4.20	0.56		
รวม	ปริญญาตรี	303	4.11	0.65	1.16	0.24
	สูงกว่าปริญญาตรี	57	4.20	0.60		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

(N = 360)

ภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านการมีวิสัยทัศน์ ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	1.834	3	0.611	1.350	0.25
	ภายในกลุ่ม	161.199	356	0.453		
	รวม	163.033	359			
ด้านการสร้างวัฒนธรรม ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	2.178	3	0.726	1.766	0.15
	ภายในกลุ่ม	146.322	356	0.411		
	รวม	148.500	359			
ด้านความฉลาดรู้ ทางด้าน ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	1.950	3	0.650	1.737	0.15
	ภายในกลุ่ม	133.168	356	0.374		
	รวม	135.118	359			
ด้านการส่งเสริมการ พัฒนาบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	1.059	3	0.353	0.880	0.45
	ภายในกลุ่ม	142.755	356	0.401		
	รวม	143.814	359			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.337	3	0.313	1.346	0.25
	ภายในกลุ่ม	117.849	356	0.296		
	รวม	119.186	359			

จากตารางที่ 5 พบว่า ข้าราชการครูที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้เสนอแนวทางที่สำคัญในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลในด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้านหลัก ได้แก่ วิสัยทัศน์ดิจิทัล วัฒนธรรมดิจิทัล ความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล และการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร

ในด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโดยใช้การวิเคราะห์ SWOT เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งควรสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการทดลองใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหมู่ครูและบุคลากรในวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องติดตามผลการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ดิจิทัลและวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ในด้านวัฒนธรรมดิจิทัล การพัฒนาให้ครูและบุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงและพร้อมที่จะเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรมและเผยแพร่ผลงานในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

ในด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยการนำกระบวนการบริหารตามวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังต้องสร้างระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อตัดสินใจในการพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

สุดท้ายในด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมอบรมพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลจากหน่วยงานต่าง ๆ และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังควรสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผ่านกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และจัดหาครุภัณฑ์ที่ทันสมัยให้ครูได้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลในผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศในยุคดิจิทัล โดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาองค์กรและบุคลากรให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

อภิปรายผล

ผลการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และผลการทดสอบสมมติฐาน

1. การศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการสร้าง วัฒนธรรมดิจิทัล ด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล และด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ มุ่งเน้นการนำ เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะ ดิจิทัล จึงส่งผลให้ภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของดาวรุวรรณ ถวิล การ (2564) ได้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารจะต้องพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้ก้าวทันกับการ เปลี่ยนแปลงที่ก้าวล้ำทางดิจิทัล โดยผู้บริหารจะต้องสามารถประเมินและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้ อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับทศพล สุวรรณราช (2564) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้นำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารอย่างเป็นระบบ ซึ่งนำไปสู่การนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่าง ๆ และสอดคล้องกับกฤษฎาพร ชาพิศร (2565) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ ภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้โดยสามารถนำมาใช้บริหารงานภายใน โรงเรียนได้จริงสอดคล้องกับสภาพบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียน ครูมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีความรอบรู้และรู้เท่า ทัน โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน อภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาถ่ายทอดวิสัยทัศน์ดิจิทัลลงสู่ปฏิบัติอย่างชัดเจนนั้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลและแผนกลยุทธ์สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาที่ทันสมัย มุ่งเน้นนโยบายที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีใช้ในการปฏิบัติงานสามารถแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงองค์กรด้วยการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลและประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศในองค์กร มีการเผยแพร่และนำวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันสร้างกับสมาชิกในองค์กรลงไปสู่การปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรพล สังข์โพธิ์ (2560) ได้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความทันสมัย กล้าตัดสินใจ มีกลยุทธ์ในการทำงาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำต้องกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สอดคล้องกับจิราภรณ์ ปกรณ์ (2564) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัล นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนดแผนการปฏิบัติงานให้สถานศึกษามีทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาให้จัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับรจนาภรณ์ ลักษณะดี (2565) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับควบคุมวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสร้างวิสัยทัศน์ดิจิทัลและการลงมือปฏิบัติตามกลยุทธ์และแผนงานเพื่อการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ดิจิทัล

ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการคัดเลือกเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความเหมาะสมกับครูและนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลของครูและนักเรียนโดยไม่ขัดต่อหลักกฎหมายและจริยธรรมนั้นมีความเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างวัฒนธรรมค่านิยมและความเชื่อขององค์กรที่ให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ตลอดจนมีการติดตามการส่งเสริมการพัฒนาเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการสนับสนุนอย่างทั่วถึง มีความตระหนักถึงความสำคัญของสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลของครูและนักเรียนโดยไม่ขัดต่อหลักกฎหมายและจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของทินกร บัวชู (2562) ได้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลให้เป็นปกติและทั่วถึงในองค์กร ตลอดจนมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงทดลองโครงการใหม่ ๆ อยู่เสมอ และมีความรวดเร็วในการตัดสินใจ สอดคล้องกับกฤษฎาพร

ชาพิศร (2565) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความสำคัญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ในโรงเรียน สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนในทุกวิชาผ่านสื่อดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียนจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับเอกพล ชาภิมล (2566) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงาน บรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างแพร่หลายและให้เป็นปกติ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการให้นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลา มีการติดตามการเปลี่ยนแปลง ทดลองโครงการใหม่ ๆ อยู่เสมอ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร

ด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้กับผู้ปกครองและชุมชนนั้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา สามารถปรับตัวในการทำงานได้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับวรารักษ์ พวงสำเภา (2566) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างคล่องแคล่ว มีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่างมีอาชีพให้กับผู้เรียน มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนให้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกฤษฎาพร ชาพิศร (2565) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการรู้ด้านดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความสำคัญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ในโรงเรียน มีความรู้ในเรื่องของดิจิทัล มีทักษะด้านการใช้ดิจิทัล มีการปรับโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน

โรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการชี้แนะแนวทางและให้คำปรึกษาในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ ผ่านรูปแบบการพัฒนาที่หลากหลาย สอดคล้องกับเอกพล ขาภิณ (2566) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเสริมสร้างความสามารถเทคโนโลยีดิจิทัลกับบุคลากร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้บุคลากร มีการฝึกอบรมพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติ เกิดความสนใจและรับทราบถึงประโยชน์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ที่จะทำให้เกิดแนวความคิดใหม่ในการปฏิบัติงานสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพที่ดีขึ้น พัฒนาความรู้และส่งผลให้เกิดประสิทธิผลต่อโรงเรียน สอดคล้องกับศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ (2564) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าบุคลากรอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาครู บุคลากรในสถานศึกษาให้ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาการ สามารถจัดการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยี มีทักษะ การปฏิบัติงาน และความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

2. จากการทดสอบสมมติฐานด้านเพศ พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้นำนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารอย่างเป็นระบบ โดยข้าราชการครูทั้งเพศชายและเพศหญิง ได้รับนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานและการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับทศพล สุวรรณราช (2564) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี จำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา

และครูที่มีเพศต่างกัน ได้รับนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานและการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งได้รับข้อมูลข่าวสารสารสนเทศและความรู้จากสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับภัญญูนิชา พรพทุมชัยกิจ (2564) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษยโสธร จำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูทุกคนมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานของผู้บริหารไปในทิศทางเดียวกัน

สมมติฐานด้านอายุ พบว่า ข้าราชการครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย ทิศทางการขับเคลื่อนการบริหารงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่ชัดเจน ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น กำหนดแนวทางการดำเนินงานในการบริหารสถานศึกษา ได้รับทราบและสร้างความเข้าใจนโยบายอย่างไว้วางใจ และยอมรับในการปรับนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาสู่การนำไปบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ส่งผลให้ข้าราชการครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับภฤชฎาพร ขาพิศร (2565) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนเขตบางพลัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานภายใต้นโยบาย ระเบียบ และข้อกำหนดในปฏิบัติงานของโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร ครูที่มีอายุต่างกัน ก็ต้องปฏิบัติงานภายใต้กฎระเบียบและข้อปฏิบัติเดียวกัน สอดคล้องกับสุหฤต หมัดอะดัม (2562) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องโดยไม่ได้คำนึงถึงช่วงอายุในการปฏิบัติงาน ครูที่มีอายุแตกต่างกันจึงมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน

สมมติฐานด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสามารถสื่อสารให้ครูมีความเข้าใจตรงกันในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใน

สถานศึกษา มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน และส่งเสริมการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเกิดประโยชน์กับการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน โดยครูที่มีวุฒิศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลและมีการอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับบุรจากรณ ลักษณะติ (2565) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริบททางสังคมที่เปลี่ยนไปการดำเนินชีวิตในปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับตัวและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันและการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารกับข้าราชการครูได้ทันเวลาและทันที สอดคล้องกับบุรจากรณ พวงสำเภา (2566) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพตะวันออก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีวุฒิศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย แนวทางการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งในปัจจุบันสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดมุ่งเน้น ส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาตนเองโดยมีการจัดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับทักษะในยุคดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างทั่วถึง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

สมมติฐานด้านขนาดสถานศึกษา พบว่า ข้าราชการครูที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำดิจิทัลเพื่อบริหารการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาไปในทางที่ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ต้องสามารถบริหารงานโดยนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์กร เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัย และสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน

มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับฐานะ บุญรอด (2565) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในทุกขนาดของสถานศึกษาสามารถหลอมรวมนโยบายการบริหารเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง สนับสนุนให้บุคลากรครู และนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเสมอภาคทางสังคม โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าถึงและใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี และที่สำคัญผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน ไม่ว่าจะปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดอะไรก็ตามต้องนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับจินตนา สวยขุนทด (2567) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในทุก ๆ ขนาดสถานศึกษาต่างก็นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกขนาดต้องปรับเปลี่ยนให้เท่าทัน เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำดิจิทัลเพื่อบูรณาการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาไปในทางที่ดียิ่งขึ้น ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันจึงมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

1) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีแนวทางสำคัญได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยใช้หลักการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis) โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค โดยจะต้องกำหนดการสร้างกลยุทธ์และมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล ลงมือปฏิบัติและกำกับติดตามการดำเนินการตามกลยุทธ์และแผนงานโดยการจัดทำโครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จะต้องกำหนดแนวทางในการประเมินและตรวจสอบความสำเร็จในการลงมือปฏิบัติเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย ควรมีการสร้างบรรยากาศการทำงานให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครู

ได้ทดลองใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สร้างแรงจูงใจบุคลากรให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานโดยมีการยกย่องเชิดชูบุคลากรที่สร้างนวัตกรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล มีแนวทางสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำให้ครูมีทัศนคติที่ดี มีความมุ่งมั่นที่จะปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ในองค์กร มีความสามัคคี และเปิดใจยอมรับความเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งจะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ หรือสิ่งที่เป็นนโยบายของสถานศึกษา ทดลองใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้ความสำคัญในการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรม ผลงานวิจัยและนำไปเผยแพร่ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐานควรมีการสนับสนุนโครงการหรือสร้างแพลตฟอร์มสำหรับครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล มีแนวทางสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้กระบวนการบริหารตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย มีวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมายโรงเรียน โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน โดยเรียนรู้วิธีการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ เช่น การใช้ช่องทางสื่อออนไลน์เว็บไซต์ต่าง ๆ เช่น ยูทูบ (Youtube) เฟสบุค (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) และติ๊กต็อก (Tiktok) เพื่อประชาสัมพันธ์โรงเรียน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับโรงเรียน เพื่อเป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์สื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ จัดเป็นคลังแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาสร้างระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย ต้องนำเทคโนโลยีในดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ส่งเสริมให้ครูและนักเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร สื่อการเรียนรู้ และบริการของสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว เพื่อช่วยเก็บข้อมูลงานต่าง ๆ และช่วยอำนวยความสะดวกแก่บุคลากรในการทำงาน เช่น การเก็บข้อมูลต่าง ๆ ในระบบของเว็บไซต์โรงเรียน และไมโครซอฟต์ทีม ควรปรับปรุงและพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันเสมอ

ใช้วิธีการจัดเก็บเอกสารด้วยการเชื่อมต่อระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตกับระบบแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น กูเกิล ไดร์ฟ (Google Drive) วันไดร์ฟ (OneDrive) และคลาวด์ (Cloud) คิดค้นนวัตกรรมการจัดทำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของสถานศึกษา ซึ่งสามารถสร้างแอปพลิเคชันของโรงเรียนเพื่อใช้ในการจัดเรียนรู้ และจัดทำเป็นระบบสารสนเทศของโรงเรียน

4) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรมีแนวทางสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรมพัฒนาตนเองในเรื่องทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้นำเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาให้ครูได้ทดลองใช้งาน เช่น การใช้แอปพลิเคชันในการเช็คชื่อนักเรียนผ่านแอปพลิเคชันวีเทล (We Tell) การยืมหนังสือออนไลน์ในห้องสมุดของโรงเรียนผ่านแอปพลิเคชันวีแอลคลาวด์ (VLCLOUD) เป็นต้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี โดยจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning community : PLC) ให้ครูร่วมประชุมหารือ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่สอนร่วมกัน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง โดยร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยแก้ไขปัญหาและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ควรสร้างห้องเรียนอัจฉริยะโดยจัดหาครุภัณฑ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เช่น กระดานอัจฉริยะ (Interactive Whiteboard) มีระบบอินเทอร์เน็ตสำหรับครูผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบดิจิทัล เพื่อให้ครูใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาครูเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาให้ความรู้ พร้อมทั้งควรสนับสนุนงบประมาณให้กับสถานศึกษาในสังกัด ในการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนและดำเนินงานต่าง ๆ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุป

1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย

ด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วยแนวทางด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล แนวทางด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล แนวทางด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล และแนวทางด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือผู้บริหารสถานศึกษาสร้างวิสัยทัศน์ดิจิทัลและลงมือปฏิบัติตามกลยุทธ์และแผนงาน และสนับสนุนบุคลากรในการทำงานตามวิสัยทัศน์ดิจิทัลเพื่อไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลและลงมือปฏิบัติตามกลยุทธ์และแผนงานโดยการจัดทำโครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กำหนดแนวทางในการประเมินและตรวจสอบความสำเร็จในการปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีในการลงมือปฏิบัติตามกลยุทธ์และแผนงาน โดยสนับสนุนครูและบุคลากรเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การทำงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลงมือปฏิบัติตามกลยุทธ์และแผนงานต่างๆ ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ และสร้างแรงจูงใจบุคลากรให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน โดยมีการยกย่องเชิดชูบุคลากรที่สร้างนวัตกรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

1.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมในยุคดิจิทัล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาเครือข่ายการศึกษาหรือวิจัย ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการ

สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสในการนำไปเผยแพร่ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ จากหน่วยงานหรือองค์กร

1.3 ด้านความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัล พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างคล่องแคล่ว ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนางาน โดยเรียนรู้วิธีการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ เช่น การใช้ช่องทางสื่อออนไลน์ เว็บไซต์ต่าง ๆ เช่น ยูทูบ (Youtube) เฟสบุค (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) และติ๊กต็อก (Tiktok) เพื่อประชาสัมพันธ์โรงเรียน

1.4 ด้านการส่งเสริมการพัฒนานุคลากร พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้ครูมีการฝึกอบรมพัฒนาให้มีความรู้ทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรมพัฒนาตนเองในเรื่องทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น cursa สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานภาคเอกชน เป็นต้น โดยผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป็นทิศทางเชิงนโยบายพัฒนาครูประจำป้อย่างชัดเจน และนำเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาให้ครูได้ทดลองใช้งาน เช่น การใช้แอปพลิเคชันในการเช็คชื่อนักเรียนผ่านแอปพลิเคชันวีเทล (We Tell) การยืมหนังสือออนไลน์ในห้องสมุดของโรงเรียนผ่านแอปพลิเคชันวีแอลคลาวด์ (VLCLOUD) เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กับสำนักงานเขตอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา

2.3 ควรวิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). *การส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาไทย ในยุค 4.0*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- จินตนา สวายนุทต. (2567). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา. *วารสารการบริหารและพัฒนากการศึกษา*, 13(1), 85–94.
- จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). *การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนในยุคดิจิทัล*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิรพล สังข์โพธิ์. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 40(3), 12–23.
- จิราภรณ์ ปกรณ์. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. *วารสารวิจัยและพัฒนากการบริหารการศึกษา*, 12(1), 102–111.
- ฐานะ บุญรอด. (2565). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 17(3), 55–64.
- ดาวรรณ ถวิลการ. (2564). การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช. *วารสารบริหารการศึกษา*, 15(2), 25–34.
- ทศพล สุวรรณราช. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. *วารสารครุศาสตร์*, 42(1), 77–88.
- ทินกร บัวชู. (2562). การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลในโรงเรียน. *วารสารวิจัยและพัฒนากการศึกษา*, 14(2), 90–98.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บรรจง ลาวะลี. (2560). การบริหารการศึกษาในยุคการเปลี่ยนแปลง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 19(3), 45–54.
- ปณณัฐ มาเชค. (2565). *การบริหารองค์การทางการศึกษาในยุคดิจิทัล*. ชลบุรี: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุจาภรณ์ ลักษณะดี. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัลในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 14(1), 40–51.
- ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์. (2564). การพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าบุคลากรในยุคดิจิทัล. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 42(2), 65–73.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *ฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาอย่างมีระบบเพื่อประสิทธิภาพ. *วารสารวิชาการ*, 9(1), 100–110.
- สุภาวิช เชาวน์เกษม. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน. *วารสารบริหารการศึกษา*, 12(3), 12–22.
- สุหุต หมดอดัม. (2562). ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดสงขลา. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 18(1), 33–42.
- สุรพงษ์ คงสัตย์, & อีรชาติ ธรรมวงศ์. (2551). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือวิจัยทางการศึกษา*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เอกพล ขาภิมล. (2566). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะบุคลากร. *วารสารบริหารการศึกษา*, 16(1), 120–132.
- ณัฐธินิชา พรปทุมชัยกิจ. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา: การวิเคราะห์ตามเพศ. *วารสารการวิจัยการศึกษา*, 17(2), 56–65.
- วรารณ พวงสำเภา. (2566). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มกรุงเทพมหานคร. *วารสารการบริหารการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*, 8(2), 99–108.